

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК

PHILOLOGY

**РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ
ФІЛОЛОГІЇ**

Студентський науковий вісник

Рівне – 2020

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології

УДК 81'243

А 43

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології: Студентський науковий вісник. Рівне: РДГУ. 2020. 98 с.

Редакційна колегія:

Ніколайчук Г.І., кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету іноземної філології, РДГУ.

Михальчук Н.О., доктор психологічних наук, завідувач кафедри практики англійської мови, РДГУ;

Воробйова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ.

Рецензент:

Воробйова Л.М., кандидат філологічних наук, професор кафедри теорії та історії світової літератури РДГУ.

Упорядник випуску:

Воробйова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ.

Розглянуто й затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови РДГУ (протокол № 3 від 10.03.2020 р.).

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол No 2 від 27.02.2020 р.).

(с) РДГУ, 2020

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильев Л.М. Современная лингвистическая семантика. Москва : Высш. шк., 1990. 176 с.
2. Кобозева И.М. Лингвистическая семантика. Москва : Эдиториал УРСС, 2000. 352 с.
3. Кудрявцева Л.А. Моделирование динамики словарного состава языка. Киев : ИПЦ «Киевский ун-т», 2004. 208 с.
4. Мурзин Л.С. Основы дериватологии: Конспект лекций. Пермь : Изд-во Перм. ун-та, 1984. 56 с.
5. Огуй О.Д. Полісемія в синхронії, діахронії та панхронії: Системно-квантитативні аспекти полісемії в німецькій мові та мовах Європи. Чернівці : Золоті литаври, 1998. 370 с.
6. Степанова Г.В., Шрамм А.Н. Введение в семасиологию русского языка. Калининград : Калининградская правда, 1980. 72 с.
7. Филин Ф.П. Очерки по общему языкознанию. Москва : Изд-во МГУ, 1962. 394 с.
8. Шмелев Д.Н. Современный русский язык. Лексика. Москва : Просвещение, 1977. 335 с.
9. Duden: Sinn und Sachverwandte Wörter. Das Synonymwörterbuch der deutschen Sprache: in zwölf Bänden / [herausgegeben und bearbeitet von Wolfgang Müller]. 3., völlig neu erarbeitete Auflage. Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: Dudenverlag, 2004. Bd. 8. 1104 S.
10. Duden: Deutsches Universalwörterbuch / [herausgegeben von Günther Drosdowski u.a.]. Mannheim; Wien; Zürich: Dudenverlag, 1996. 1816 S.
11. Wahrig G. Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache / [Neu herausgegeben von Dr. Renate Wahrig-Burfeind]. Gütersloh: Bertelsmann Lexikon Verlag GmbH, 1994. 1824 S.

Науковий керівник: канд. філ. наук, доцент Угринюк Р.В.

Юхимець Д.

*Рівненська мала академія наук учнівської молоді
Рівне*

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Сьогодні в світі термінологія відіграє неабияку роль у спілкуванні людей, адже вона є джерелом отримання інформації, інструментом освоєння спеціальності і певною рушійною силою науково-технічного прогресу.

Незважаючи на систематичну і цілеспрямовану роботу в галузі дослідження термінологічних систем, окремі термінології досі недостатньо вивчені спеціалістами у галузі лексикології. Зокрема, це стосується психологічної та психіатричної термінології, які відносяться до числа найбільш великих і складних терміносистем і являють собою об'ємні макротерміносистеми, що складаються з безлічі окремих галузевих мікротерміносистем.

Актуальність проблематики роботи зумовлена тим, що у контексті появи величезної кількості науково-популярних видань з психології адекватність та відповідність вживання термінів мотивації потребує аналізу і тлумачення. Мета наукової роботи полягає у аналізі англomовної термінологічної лексики у галузі психології.

Термін як особливий пласт лексики володіє здатністю до регулювання та впорядкування. Термінологічна лексика є невід'ємною частиною наукових знань і, відтак, будь-якої галузі науки [6, 31]. Вона тісно пов'язана із науковою та професійною діяльністю особистості.

Терміни будь-якої галузі науки, що є одним із ключових елементів науки й техніки, за числою допомогою формуються наукові теорії, закони, догми, принципи та постулати.

Вивченням теоретичних питань термінології займалися як іноземні, так і українські науковці, а саме Б. Головін, Р. Кобрин, А. Лемов, І. Білодід, Т. Кияк, Т. Панько, І. Кочан у своїх працях розвивали погляди щодо природи терміну, його основних ознак та відмінностей терміну від загальнонавчаних слів. Праці українських учених Л. Симоненко, М. Годованої, Л. Іващенко, Г. Чернопол, Л. Туровської присвячені теоретичним питанням термінології, дослідженню окремих галузевих систем. Особливості деривації термінів проаналізовано в дослідженнях К. Городенської, Ф. Нікітіної, Л. Симоненко, А. Д'якова, Н. Клименко, Є. Карпіловської, Л. Кислюк та інших.

Відповідно до проблематики нашої роботи, ми будемо спиратись на дефініцію терміну, запропоновану Л. Нелюбіним [7] і С. Гриньов-Гриневичем [2]. Згідно їхніх розвідок, термін – це, по-перше, «слово або словосполучення спеціальної (наукової, технічної, військової тощо) мови, створюване (прийняте, запозичене тощо) для точного вираження спеціальних понять і позначення спеціальних предметів», по-друге, «слово, що не допускає модуляції», по-третє, «слово або словосполучення, що є точним позначенням певного поняття в галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя» і, нарешті, «слово, наділене здатністю позначати наукове поняття, що становить разом з іншими поняттями даної галузі науки або техніки одну семантичну систему. У тексті, який призначений для перекладу, термін завжди вимагає окремого рішення щодо перекладу, тобто виступає як одиниця перекладу».

За словами С. Максименка, «психологія – це наука і система знань про закономірності, механізми, психічні факти і явища в житті людини». Психологія – одна з наук про людину. Предметом її вивчення є найскладніша сфера життєдіяльності людини – психіка. Складність психіки, як явища, зумовлена тим, що вона є вищим продуктом біологічного та суспільного розвитку живих істот. Складним є і функціональний бік психіки. Вона – засіб орієнтування організму в навколишньому світі й регулятором поведінки в динамічних умовах середовища [3].

Різниця практичної і популярної психології полягає у тому, що перша з них орієнтована на запити практичного плану, тоді як автори популярної психології не ставлять таких обмежень. Відтак, нефахівці в галузі психології обирають жанр популярної психології, тому що такі книги написані доступно і цікаво.

На сьогодні, на жаль, немає достатньо вагомих досліджень лексико-стилістичних особливостей науково-популярних текстів, хоча книг цього жанру публікується немало. Дослідниця О. Шелестюк вважає, що «основна мета текстів популярної психології носить двійтий характер: з одного боку, допомогти реципієнтам впоратися з тими чи іншими життєвими ситуаціями, з іншого – трансформувати деякі аспекти їхніх особистостей для досягнення поставлених цілей. Автори текстів популярної психології можуть ставити перед собою такі конкретні завдання, що сприяють досягненню зазначеної мети: 1) інформувати читачів, озброювати їх системою психологічних знань і спеціальної техніки (умінь), 2) надавати на читачів певне переконує і вселяє вплив за допомогою специфічних когнітивних операцій: «розширення свідомості» – зміна перспективи, ракурсу бачення подій, зміна емоційно-оцінних конотацій об'єктів, руйнування стереотипів, конструювання «нової реальності» і т. д. [8].

Стан сучасної психології як самостійної науки характеризується не лише її стрімким розвитком та інтересом спеціалістів, а й активною взаємодією з різними областями діяльності. Більш того, інтеграція з такими науками, як філософія, соціологія, медицина та ін. сприяє формуванню і збагаченню універсальної психологічної термінології, а переважна більшість лексики в сучасних психологічних словниках припадає на суміжні з психологією області.

Існують численні підходи до класифікації термінології. Стисло розглянемо деякі з них. Б. Комаровський розробив класифікацію педагогічної термінології за такими підходами:

За науковою цінністю та ступенем зрілості:

- стабільні терміни (загальнонавчані на певному етапі розвитку педагогіки: *education, learning, methodology, lesson*),

- умовні терміни (позначають педагогічні поняття, що не отримали широко визнання й не відрізняються високою точністю: *educational system, round table*).

За видами взаємозв'язку між термінами:

- корелятивні терміни (позначають співвідносні поняття: парні (*analysis – аналіз, synthesis – синтез*), порівняльні (*short-term and long-term memory – короткочасна та довготривала пам'ять*), взаємозумовлені (*heredity and surroundings – спадковість та середовище*),
- синонімічні терміни (близькі за внутрішньою, але різні за зовнішньою формою: *schoolboy / pupil / student*),
- антонімічні терміни (мають протилежне значення: *liberal and conservative style of management*),
- полісемічні терміни (багатозначні: *plan – 1) school plan; 2) scheme*).

Окрім того, науковець описав історико-педагогічний та семантичний принципи класифікації педагогічних понять [4].

Залежно від ступеня спеціалізації значення Л. Білозерська поділяє терміни на три групи:

- загальнонаукові терміни (вживаються практично у всіх галузевих термінологіях: *система, тенденції, закон*),
- міжгалузеві терміни (використовуються в кількох споріднених або віддалених галузях, напр., економічна наука має термінологію, спільну з іншими соціальними, природничими науками: *амортизація, приватна власність*),
- вузькогалузеві терміни (характерні лише для певної галузі: *лімінг, чип*) [1, 22-23].

Т. Канделакі поділяє терміни на такі, що позначають: предмети, процеси, стани, режими, властивості, величини, одиниці вимірювання, науки та галузі, професії, заняття [5, 66].

Отже, термінологія у галузі психології може бути класифікована за різними принципами, напр., за особливостями синтаксичної структури (прості, похідні, складні та словосполучення), за структурними типами (одно-, дво-, три- та багато компонентні терміни), за функціональною ознакою (вузькоспеціальні терміни (професіоналізми, жаргонізми, сленг) та загальноновживані терміни (загальнонаукові, терміни суміжних галузей знань, терміни психологічної терміносистеми базового рівня), за тематичними групами, тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад: навч. посіб. Вінниця : Нова кн., 2010. 232 с.
2. Гринев-Гриневиц В. Введение в терминоведение. Москва : Москов. Лицей, 1993. 309 с.
3. Загальна психологія / за ред. С.Д.Максименка. Київ, 1998. URL: http://maksymenko-psychology.org.ua/sites/default/files/praci/Tvory/Book_-_Zagalna_psyhologiya_1999.htm.
4. Китикарь О.В. Научные подходы к классификации понятий в педагогической науке. *Проблемы современного педагогического образования*. Ялта. 2017. № 55-4. С. 244-251. URL: https://elibrary.ru/download/elibrary_29245744_58034646.pdf.
5. Лукіянчук Ю.О. Способи класифікації військових термінів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». 2017. Вип. 66. С.65-67.
6. Михалкин Н.В. Генезис, философия и методология науки: учебное пособие. Москва : Изд-во МГОУ, 2007. 363 с.
7. Нелюбин Л.Л. Толковый переводоведческий словарь. Москва : Флинта : Наука, 2011. 320 с.
8. Шелестюк Е.В. Стилистические и жанровые особенности текстов популярной психологии. *Вестник ЧелГУ*. 2008. №12. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/stilisticheskie-i-zhanrovye-osobennosti-tekstov-populyarnoy-psihologii>.

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Воробйова І.А.

ЗМІСТ

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА ТА ГРАМАТИЧНА СИСТЕМИ МОВИ І МЕТОДИ ЇХ ДОСЛІДЖЕНЬ	4
Бойко В.....	4
Д'яченко Д.	7
Ігнат'єва А.О.	11
Мокрецова А.І.....	16
Пильнєва Н.В.....	21
Поліщук Д.	24
Титечко О.	27
Угринюк Р.В., Ковалюк Р.Д.	29
Угринюк Р.В., Петрук І.О.....	33
Юхимець Д.....	36
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА	39
Браїлко М. І.	39
Пагутяк М.А., Лук'янченко М.П.	42
Созанська Я.Р., Лук'янченко М.П.	44
НОВІТНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	49
Винарчик М.П., Штефуца О.....	49
Anna Hriko	52
Sofiiia Datskiv	55
Olena Yerzhykevych	59
Мазурок О.І.....	63
Tetiana Marach.....	67
Мудрик І.Г.....	71
Ivanna Nedbailo	75
Viktoriia Prokopiuk.....	78
Савчук А.С.	82
Yuliia Terioshyna.....	87
Rodion Furman.....	90
Mariam-Sofiiia Shamsutdynova.....	93
ЗМІСТ	97

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Відповідальний за підготовку збірника до видання *Воробйова І.А.*

Комп'ютерна верстка *Воробйова І.А.*